

VÝSTŘÍŽEK Z ČASOPISU

Nová Svoboda, Ostrava

15. XII. 1977

AK
K jedné československé premiéře

Parodie – čeho?

Pod označením československá premiéra a titulkem *Zuzana* se nechce vdávat uvádí Těšínské divadlo dnes již klasický vodevil polských autorů R. Ruskowského a J. Tuwima, kterou jsme na našich jevištích dávno vídávali pod názvem *Vdova Klára* (polský originál *Jadzia wdowa*). V těšínském programu čteme ještě třetího autora: „Volně přeložil a napsal Jan Havlíšek.“

Původní hra je ostrou parodií některých, ve výpravě honosných, ale myšlenkově velmi chudých, operet. Jako takovou by ji také diváci měli chápat, navíc, když představení uvádí program Tuwimovým článkem *Několik slov o operetě*, kde mj. čteme: „Velké a nezměrné jsou ohavnosti jevištních představení zvaných opereta. Bída idiotské šablony, mdlé tklivosti, levné bujarosti a ponurých vtípů, stručně řečeno celá ta scénická instituce zvaná opereta musí být konečně tak důkladně kopnuta v určité místo, aby se v ní něco převrátilo.“ Těšínská inscenace také tyto „ohavnosti nakopává“, ale pouze textem. Autor zřejmě totiž neměl dost sil přeložit původní písničky, které výrazněji než mluvené slovo parodovaly „bídu“ operety, a protože ani nenapsal sám nové, pomohl si příliš jednoduše. Nahradil je trochu překroucenými předválečnými šlágry, které se v operetách toho typu, jež chce hra napadnout, nikdy neobjevily, např. *Já mám devět kanárů*, *Má nejmilejší Baruško*. Chtěl bych mít tvé foto a dalšími. Všechno pak svazuje dohromady známá „semaforská“ píseň 60. let *Zuzana*. (Odtud také titul!)

Parodie, aby splnila svůj cíl, musí lechtat bránici. A tu se diváci smějí moc málo, většinou vůbec ne. Ani herci v režii Moj-

míra Weimanna j. h., až na malé výjimky nehrají v komické karikatuře. Jeviště i hlediště je zmateno, čemu se vysmát — zatluchlé operetě z doby jejího úpadku po Offenbachovi, hloupým předválečným šlágrům, nebo dokonce jedné z nejúspěšnějších etap našeho divadelnictví — *Semaforu Suchého a Šlitra*?

A ještě něco: když autor píše text pro některou postavu v nářečí, musí je dokonale ovládat. Nářečí netvoří jen přízvuk, ale také slova. Na Haně rozhodně neřikají *bramborám erतेple*, místo zkoušet *prubovat* atd.

Je to hra a inscenace, která opět pod rouškou lidovosti jde daleko za hranice přijatelného vkusu a její původní Tuwimova podoba se přece nevkusů chtěla vysmát.

IVO HAVLÍK